NALEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM.

Rok VII. Kraków, czwartek 4 grudnia 1924 Nr. 272

N[illegible]WY DZIENNIK

[illegible] [illegible]racyi: Kraków, Orzeszkowej 7.
Nr. te[illegible] [illegible]kowe P. K. O. w Warszawie Nr. 141.129
[illegible]rakowie 406.630.
Wszelk[illegible] [illegible]ży nadsyłać wprost do Administracyi.
Xam[illegible] [illegible] Redakcyi nie będą uwzględniene.
Rękopisów reda[illegible] [illegible] zwraca. Za inseraty Redakcya nie odpowiada.
Redaktor naczelny przyjmuje od 12 do 1 w południe.

Cena Numeru **15** groszy

Prenumerata: w Krakowie i prowincyi mies. Zł. 3·40, kwrt. Zł. 10·20
w Krakowie z odnoszeniem do domu „ „ 3·60, „ „ 10·80
Na prowincyi: z przesyłką pocztową „ „ 4·20, „ „ 12·60
Zagranicą: z przesyłką pocztową „ „ 7·00, „ „ 21·00
Ogłoszenia: Drobne ogłoszenia za słowo Zł. 0·10, wiersz. milimetr. 1-szp. Zł. 0·15, nadesłane Zł. 0·40, wiersz milimetr. 1-szp. w tekście Zł. 0·60, wiersz milimetr. 1-szp. na 1-szej stronie Zł. 0·75, gratulacye Zł. 8·—, inseraty zamiejscowe o 50%, zagraniczne o 100% droższe.

Obwieszczenie!

Nieupoważnieni agenci odwiedzają mieszkańców, kupców i przemysłowców, zbierając abonentów i ogłoszenia dla „Skorowidza i Księgi Adresowej Miasta Krakowa", przyczem podają się za funkcyonaryuszy tutejszego Magistratu.

Podaje się do wiadomości, że funkcyonaryusze Magistratu, którym ta czynność została powierzoną, zaopatrzeni są w urzędowe legitymacye Magistratu Miasta Krakowa.

Magistrat Miasta Krakowa.

Konkubinat czy zjednoczenie?

Zapytanie pod adresem syonistów wschodniej Małopolski.

Kraków, 3 grudnia

W ruchu syonistycznym daje się wyraźnie wyczuć napływ sił, otuchy optymizmu i rozbudzonego poczucia odpowiedzialności. Dwuletni blisko okres apatyi, pewnego rozprzężenia się woli i zmęczenia, nieuchronny w ruchach ludowych, o tak szerokim terenie działania, pełnego przeszkód i zapór, przechodzi zwolna do historyi, a celowa praca organizacyjna, której zadaniem jest uporządkować i jedną myślą natchnąć dziesiątki tysięcy drobnych ogniw tej wielkiej organizacyi, której na imię światowa organizacya syonistyczna, zaczyna stawiać pewne kroki. Nie tylko w centrach, ale i w małych miasteczkach budzi się młodzież, obywatele. Jedynie tylko ruch wśród kobiet spowity jest w głębokim letargu. Opanowanie ogromu zadań — mówię w tej chwili tylko o stronie palestyńskiej syonizmu — jakie przyniósł okres realizacyi pogramu bazylejskiego jest istotnie nie łatwem, bo z jednej strony zadania te przyszły nagle, nie ewolucyjnie, ale odrazu domagały się maximum wysiłku psychicznego i finansowego, a z drugiej syonizm organizacyjnie walczyć musi z tem, co Weizman nazwał „geografią syonizmu", tj. z jego przestrzennymi warunkami.

To opanowywanie „geografii" jest z punktu widzenia organizacyjnego — a organizacya to znaczy jak najsilniejsze wytężenie środków dla osiągnięcia jak największych rezultatów materyalnych i ideowych — jedna z największych zapor pracy syonistycznej dla Palestyny. Zdawałoby się tedy, że przywódcy syonistyczni nie będą pogarszać tej objektywnej przeszkody i usuwać ją będą tam przynajmniej, gdzie są po temu warunki tj. na terenie jednego państwa.

Dzieje się jednak inaczej. W związku z aktualną obecnie sprawą zjednoczenia organizacyi syonistycznej w całej Polsce toczy się obecnie na łamach naszych bratnich organów „Chwili" i lwowskiego „Tugblatu" dyskusya, czy i w jakiej formie poprzeć zjednoczenie na zjeździe, który odbędzie się we Lwowie równocześnie z tarnowskim zjazdem org. syon. dla zach. Małopolski i Śląska.

Powiedzmy odrazu: tendencya tych artykułów, bez wyjątku, jest przeciw zjednoczeniu, jeśli odrzucimy wszystkie te listki figowe, którymi sens tych artykułów jest bardziej lub mniej wstydliwie zakryty. Jeśli nawet uwzględnimy fakt, że naczelny przywódca ruchu syonistycznego we wsch. Małopolsce jeszcze się w sprawie tej jasno nie wypowiedział, każąc ostrożnie przygotować teren mniej eksponowanym kierownikom ruchu, to i tak możemy na podstawie znajomości stosunków dojść do konkluzyi, że idea zjednoczenia rozbije się o Lwów.

Czas sobie powiedzieć: precz ze złudzeniami. Całkiem nie — nie wypada powiedzieć, całkiem tak — nie chce się powiedzieć, mówi się tedy trochę tak, a trochę nie, i w ten sposób zabija się sprawę. System wcale rozsądny ze stanowiska — „Selbstherrlichkeit" organizacyi syon. we wsch. Małopolsce. Dla jednego z szanownych dyskutentów różnice psychologiczne między towarzyszami z pod b. zaboru rosyjskiego a towarzyszami ze wsch. Małopolski są tak głębokie, że „ślepy mógłby je nawet dojrzeć!", a dla drugiego idea zjednoczenia i nadziei z niem związanych jest „filozofią cudów", choć brak zaufania do zjednoczenia u przywódcy **syonistycznego** — należałoby raczej z punktu widzenia całej ideologii syonistycznej nazwać „cudaczną filozofią".

Przytaczam terminologię dyskutentów z „Chwili" i „Tugblatu" we formie może dość ostrej, nie dla polemiki osobistej, ale aby zailustrować, jak głęboko wrył się w umysły niektórych przywódców ruchu we wsch. Małopolsce na wskróś szkodliwy mojem skromnem zdaniem partykularyzm, pogłębiający i „petryfikujący" mimowoli owe różnice dzielnicowe, które już dziś pono „ślepy dojrzeć może". Czy przypadkiem nie jest we Lwowie za dużo tych ślepych, którzy doskonale **widzą** co nas dzieli „psychologicznie", ale którzy, jako prawdziwie ślepi, nie **widzą** tego, co nas wszystkich łączy i łączyć winno?

Pozwalam sobie twierdzić na własną odpowiedzialność, że wszystkie „nieporozumienia" i „trudności skoordynowania", w które historya nie tyle syonizmu ile syonistów w Polsce w ostatnim czasokresie aż nadto obfitowała, są wynikiem wyłącznie tego zazdrośnie hodowanego partykularyzmu i bujnie na jego gruncie wyrastającej „psychologii".

Z tą „psychologią" — pozostańmy przy tem pięknem słowie — trzeba raz skończyć, jeśli różnice i tarcia, nieporozumienia a potem może i przepaście nie mają się stać tak wielkie i głębokie, aby były grobem dla tej roli, którą ma odegrać syonizm polski dla Palestyny a stronnictwo syonistyczne dla Żydostwa polskiego.

Nie mam zamiaru w tym związku polemizować z t. zw. „rzeczowymi" argumentami przeciwników zjednoczenia, gdyż mam to przekonanie, że wrogie stanowisko wobec zjednoczenia przyjaciół naszych ze wsch. Małopolski nie jest logicznym rezultatem rzeczowych argumentów, lecz naodwrót, że te argumenty „rzeczowe" są dostosowane (a nie rzadko „przyciągnięte za włosy") do „psychologicznej" apriorystycznej niechęci ku zjednoczeniu.

Stawiam ten zarzut z tą samą otwartością, z jaką przeciwnicy zjednoczenia „udowadniają" szkodliwość i bezcelowość tego zjednoczenia.

Na jednym argumencie, rzeczywiście rzeczowym, pragnę się jednak chwilę zatrzymać. Jest nim twierdzenie, że organizacyjny aparat w Warszawie nie jest dojrzałym do zcentralizowania pracy. To jest w tej chwili prawdą. Ale z czego wynika tylko jedność konieczność stworzenia tego aparatu wspólnemi siłami i ewolucya w zacieśnianiu kompetencyi „centralnych" komitetów dzielnicowych, tak, aby żadnej pozycyi czy biura nie zacieśniano pod względem swobody decyzyi (o zwijaniu pracy wszak nigdy mowy nie będzie) tak długo, jak długo aparat centralny nie będzie gotowy.

W tej chwili o to chodzi, czy ogólno polski kongres syon. ma być demokratycznie obesłany przez wszystkie dzielnice i czy ma być zrobiony początek przez wybór Naczelnej Egzekutywy na tym kongresie. Egzeku

żywa ta miałaby charakter władzy naczelnej w sprawach politycznych — to nie wyklucza uwzględnienia punktów widzenia danej dzielnicy w konkretnych wypadkach — i charakter Komitetu przygotowawczego dla stworzenia centralnego aparatu aż do najbliższego Kongresu dla spraw organizacyjnych i palestyńskich.

Stworzenie Egzekutywy przez nominacyę delegatów poszczególnych komitetów dzielnicowych, jak to w ostateczności koncedują przeciwnicy zjednoczenia, nie da „psychologicznie" tej odpowiedzialnej i autorytatywnej Egzekutywy, jakiej wymaga sytuacya obecna i względy na przyszłość. Jest to konkubinat za wypowiedzeniem, a nie zjednoczenie — zwarte, karne, owiane jedna myślą twórczą.

„Znaczenie" dzisiejszego syonizmu polskiego w łonie światowej organizacyi jest jaskrawym dowodem tego, do czego prowadzi rozbicie i rozproszkowanie sił.

Tego stanu podtrzymywać nie wolno — „konkubinatami", a do tego zmierzają głosy przyjaciół naszych ze wsch. Małopolski.

Dr I. Schwarzbart.

Rokowania w Łodzi rozbiły się

Sin Warszawa. (Telefonem). Delegaci rządu, którzy bawili w Łodzi celem pośredniczenia w konflikcie w przemyśle łódzkim, wobec nieprzejdnanego stanowiska przemysłowców uznali dalsze rokowania za bezcelowe i wrócili do Warszawy.

Podróż prezesa Banku Polskiego

Sin Warszawa. (Telefonem). W kołach finansowych krąży wiadomość, że podróż prezesa Banku Polskiego p. Karpińskiego zagranicę, ma nietylko na celu zapoznanie się z zagranicznemi instytucyami emisyjnemi, lecz także zmeirza do zbadania zagranicznego rynku kredytowego w przewidywaniu ewentualnych starań rządu polskiego o pożyczkę.

— W Warszawie bawią przedstawiciele banku Morgana w związku ze sprawą pożyczki dla Polski.

Przerachowanie pożyczek państwowych.

Sin Warszawa. (Telefonem). Na posiedzeniu sejmowej komisyi skarbowej referował poseł Rzepecki sprawę zmiany rozporządzenia w sprawie wloryzacyi zobowiązań publiczno prawnych. W związku z tem była omawiana sprawa przeliczenia pożyczki odrodzenia.

Referent wystąpił z wnioskiem o uznanie rzeczywistego kursu marki w dniu subskrybowania pożyczki odrodzenia i wymiany pożyczki na obligacye długoterminowe wedle kursu 100 marek = 1 złoty.

Przeciw wnioskowi wystąpił wicemin. Klarner, którego poparła lewica.

Wniosek posła Rzepeckiego został odrzucony.

Po dyskusyi, w której m. in. zabrał głos przedsatwiciel Koła Żydowskiego, poseł Hausner, przyjęto wniosek pos. Hausnera i Moraczewskiego tej treści, że przy przerachowaniu należy przedwszystkiem brać pod uwagę depozyty sieroce.

P. Paderewski.

Sin Warszawa. (Telefonem). P. Paderewski złożył wczoraj wizytę premierowi Grabskiemu. Słychać, że zarzucono myśl mianowania p. Paderewskiego ambasadorem w Stanach Zjednoczonych.

Senator Woźnicki nie przyjął prezesury.

Sin Warszawa. (Telefonem). Senator Woźnicki nie przyjął wyboru na prezesa klubu „Wyzwolenia". Wobec tego odbyła się późnym wieczorem narada zarządu „Wyzwolenia".

Sprawa gen. Szeptyckiego.

Warszawa, 2. 12 PAT. W związku z wiadomością podaną przez część prasy, jakoby generał Szeptycki rozpoczął odsiadywanie kary za swój pojedynek z redaktorem Stpiczyńskim na odwachu w Krakowie, należy stwierdzić, że wiadomość ta jest bezpodstawną, albowiem jak wynika z komunikatu MS. Wojsk. z dnia 21 listopada, minister Sikorski polecił skierować sprawę generała Szeptyckiego na drogę sądową. Dochodzenia zaś nie zostały dotychczas ukończone.

— KLUB „TEL AWIW". W niedzielę o godz. 7 wieczorem wygłosi p. prof. dr Rosenmann odczyt pt.: Brahma—Budda—Rabindranath Tagore.

Dalsza dyskusya nad dodatkowym kredytem na r. 1924 w Sejmie

Surowa krytyka działalności ministeryum spraw wojskowych i skarbu.

Sin Warszawa (Telefonem) Na wstępie wczorajszego posiedzenia sejmu doniósł wicemarszałek Moraczewski, który przewodniczył w zastępstwie chorego marszałka Rataja, iż w spawie przemówienia posła Stańczyka na ostatniem posiedzeniu sejmu wpłynęły pisma od prezesa rady ministrów i ministra handlu i przemysłu, którzy czują się dotkniętymi tonem owego przemówienia.

Wobec tego, że marszałek Rataj jest chory, spraw ta musi być odłożoną.

Następnie odesłano do komisyi regulaminowej wnioski prokuratury o wydanie 5 posłów ukraińskich z frakcyi komunistycznej.

Przystąpiono do dalszej dyskusyi nad kredytem dodatkowym na rok 1924.

Dodatkowy budżet min. spraw zagranicznych referował poseł Kozicki (ZLN), który przy tej sposobności omówił w dłuższym wywodzie obecną sytuacyę polityczną w Europie, snując z niej wnioski dla Polski.

Ponieważ do głosu zapisało się 31 mowców, ograniczono czas przemówień do 15 minut.

Poseł **Niedziałkowski** (PPS) występuje w obronie polityki zagranicznej min. Skrzyńskiego, zaś pos. Siroński (Ch. Nar.- w sposób bardzo oględny atakował ministra Skrzyńskiego.

Po przemówieniu posła **Chruckiego** (Ukr) przystąpiono do **budżetu min. spraw wojskowych.** Referował poseł **Czertwertyński**, poczem ostrą krytykę działalności ministra spraw wojskowych wygłosił wicemarszałek Poniatowski (Wyzw.).

Replikował min. **Sikorski**, któremu stale przerywali posłowie Wędziagolski, Kościałkowski i Polakiewicz z Wyzwolenia.

Przystąpiono następnie do budżetu ministeryum skarbu, przyczem niezwykle ostre w tonie przemówienie wyglosił poseł **Byrka** (Piast) poddając druzgocącej krytyce politykę podatkową rządu. We czwartek następne posiedzenie.

Min. Ratajski przeciw stanowi wyjątkowemu na kresach wsch.

Sin Warszawa. (Telefonem). Sejmowa komisya administracyjna w dalszym ciągu zajmowała się wnioskami dotyczącymi administracyi w województwach wschodnich. Na wstępie zabrał głos p. minister spraw wewnętrznych Ratajski i oświadczył, że rząd obecny uważa chwilę obecną za nieodpowiednią do wprowadzenia stanuwyjątkowego w województach wschodnich. Trzy powody sprawiają, że administracya w województwach wschodnich chroma. Po pierwsze otwarta granica wschodnia, po drugie bandytyzm, po trzecie niezadowolenie ludności miejscowej, podsycane agitacyą narodowościową, wyznaniową i społeczną. Stan wyjątkowy anomalii tych nie usunie, albowiem polega tylko na zmniejszeniu swobód obywatelskich.

Nauczycielowi nie wolno rozsiewać nienawiści do współobywateli.

Sin. **Warszawa** (Telefonem) Na posiedzeniu sejmowej komisyi oświatowej omawiany był projekt ustawy o pragmatyce nauczycielskiej. W dyskusyi zabrał głos m. in. poseł rabin **Lewin** (Koło Żyd.), który w dłuższem przemówieniu podniósł na wstępie doniosłość uchwalenia pragmatyki. Mowca zauważa do art. 5, że nauczyciele religii chrześcijańskiej mogą być mianowani tylko za zgodą ich władz duchownych. Mowca zapytuje w związku z tem, dlaczego przepis ten nie ma odnosić się do innych wyznań i dlaczego np. nauczyciele religii żydowskiej mają być narzucani wbrew opinii odpowiednich czynników żydowskich.

Ożywioną dyskusyę wywołał art. 27, orzekający, iż nauczycielowi nie wolno publicznie propagować nienawiść wyznaniową czy narodową.

Ponieważ ze strony prawicy uczynoino zarzut, że artykuł ten oznacza ograniczenie praw obywatelskich, pos. rabin Lewin wykazywał, że przepis ten jest najzupełniej racyonalny. Nauczyciel jest nie tylko wychowawcą młodzieży ale i narodu, a w pewnych wypadkach nadaje on cały kierunek życiu narodowemu.

Pos. Lewin przytacza fakt, jaki miał miejsce w Samborze. Oto wedle wiarygodnej relacyi „Słowa Polskiego" wygłosił profesor gimnazyum w Samborze p. Józef Drozd przemówienie w duchu „rozwojowym" nawołując do walki z żydostwem i odżydzenia polskiego handlu i przemysłu.

Postępowanie takie jest niegodne nauczyciela i z tego wzgiędu artykuł 27 powinien być utrzymany.

Poseł **Kornacki** (ZLN) zgadza się z posłem Lewinem, że nauczycielowi nie wolno siać nienawiści do współobywateli.

Dalszą dyskusyę odroczono.

Co się dzieje w Egipcie?

Dymisye ministrów.

Kairo, 2. 12 PAT. Reuter. Ministrowie oświaty i prasy podali się do dymisyi. Powody nie są znane. Krążą pogłoski, że również i minister komunikacyi zamierza podać się do dymisyi.

Aresztowanie posłów.

Londyn, 2. 12 PAT. Reuter. Donoszą z Kairo, że władze sądowe zbadały sprawę aresztowania w dniu 28 listopada kilku posłów. Władze te powzięły decyzyę, eż stanowisko rządu odpowiadało obowiązującym ustawom, wobec tego zarządziły dalsze zatrzymanie w areszcie uwięzionych.

Demonstracyjny pochód marynarki angielskiej

Londyn, 2. 12 PAT. Wolff. Daily Mail donosi z Aleksandryi. Około 3.000 marynarzy z armatami i karabinami maszynowymi przeszło przez miasto.

Aresztowania w Aleksandryi

Kairo, 2. 12 PAT. Reuter. W Aleksandryi aresztowano 40 osób przeważnie studentów, z powodu publikowania podżegających odezw.

Porozumienie z Egiptem.

Londyn, 2. 12 PAT. Reuter. Ministerstwo spraw zagranicznych potwierdza wiadomość, że w konflikcie z Egiptem osiągnięte zostało porozumienie.

Krassin w drodze do Paryża.

Berlin, 2. 12 PAT. Krassin, który przejeżdżał przez Berlin do Paryża oświadczył korespondentowi Havasa, że będzie w Paryżu pracował nad zbliżeniem francusko angielskiem.

— Sekretarz skarbu w St. Zj. Mellon zwoła na poniedziałek komisyę dla konwersyi długów.

— Gabinet japoński postanowił nie ratyfikować protokołu genewskiego, jeżeli on nie będzie ratyfikowany przez Anglię.

— ZJAZD KRAJOWY ORG. SYOŃSKIEJ rozpocznie się dnia 7-go grudnia br. o godz. 9'30 rano punktualnie w Tarnowie, w lokalu Stowarzyszenia „Safa Berura" i trwać będzie przez cały dzień niedzielny i noc z niedzieli na poniedziałek.

Nowe prawo wekslowe.

II.

Przyjęcie.

Weksel płatny w pewien czas po okazaniu powinien być przedstawiony do przyjęcia w przeciągu 6 miesięcy (dotychczas dwóch lat) po wystawieniu. Termin ten może wystawca przedłużyć lub skrócić, indosant — tylko skrócić.

Trasat, któremu przedstawia się weksel do przyjęcia, może zażądać, aby mu weksel przedstawiono ponownie nazajutrz.

Akceptant może w przyjęciu wekslu wskazać inną osobę, która w tem samem miejscu płatności zapłatę ma uskutecznić.

Poręka wekslowa.

Nowe prawo wekslowe wypowiada wyraźnie zasadę, zgodną zresztą z dotychczasową judykaturą, że zobowiązanie poręczyciela wekslowego jest ważne, chociażby zobowiązanie, za które ręczy, było nieważne. Nie odnosi się to jednak do wypadku, jeżeli zobowiązanie, za które ręczy jest nieważne z powodu wady formalnej (np. zamiast podpisu jest tylko znak ręczny nieuwierzytelniony). Nowe prawo wekslowe przyznaje poręczycielowi wekslowemu, który zapłacił weksel, prawo regresu zarówno do osoby, za którą ręczył, jak i do jej poprzedników.

Płatność.

Zmiana polega tylko na tem, że weksel „za okazaniem" winien być przedstawiony do zapłaty w przeciągu sześciu miesięcy (dotychczas dwóch lat), który to termin może wystawca przedłużyć lub skrócić, a indosant — tylko skrócić.

Zapłata.

Weksel należy przedstawić do zapłaty, bądź w dniu płatności, bądź w jednym z dwóch następnych dni. W razie częściowej zapłaty trasat może zażądać wzmianki o niej na wekslu i osobnego pokwitowania (nie, jak dotychczas, na odpisie weksla.).

Przedstawienie wekslu w Izbie rozrachunkowej jest równoznaczne z przedstawieniem do zapłaty.

Posiadacz wekslu nie ma obowiązku przyjąć zapłatę przed płatnością ani też trasat nie ma obowiązku płacić przed płatnością.

Jeżeli weksel opiewa na walutę mającą w kraju wystawienia i w kraju zapłaty tą samą nazwę, lecz inną wartość, zachodzi domniemanie, że miano na myśli walutę miejsca płatności.

Regres wekslowy.

Nowe prawo wekslowe wprowadza w tym kierunku zasadniczą zmianę o tyle, że gdy dotychczas można było w razie odmowy przyjęcia weksla przez akceptanta oraz w razie jego bankructwa itd. żądać w drodze regresu tylko zabezpieczenia za płaty to obecnie będzie można żądać w tych wypadkach odrazu zapłaty wekslu od indosantów i wystawcy. Prawo to przysługuje zatem posiadaczowi wekslu nie tylko — jak dotychczas — po płatności, jeżeli zapłata przez akceptanta nie nastąpiła, ale także przed płatnością w następujących wypadkach:

1) jeżeli odmówiono przyjęcia;

2) jeżeli wdrożono postępowanie układowe (ugodowe) lub ogłoszono upadłość trasata bez względu, czy weksel przyjął, czy nie, albo gdy trasat zaprzestał wypłat, lub też przeprowadzono bezskuteczną egzekucyę na jego majątku po wystawieniu wekslu;

3) jeżeli wdrożono postępowanie układowe lub ogłoszono upadłość wystawcy wekslu, który zabronił przedstawiać do przyjęcia.

To ostatnie postanowienie jest również zupełnie nowe, gdyż dotychczas upadłość wystawcy weksla przekazowego nie uprawiała do regresu wekslowego. Obecnie prawo to przysługuje nawet jeszcze przed płatnością wekslu, ale tylko w razie jeżeli wystawca zabronił przedstawienia wekslu do przyjęcia.

Drugą zasadniczą zmianą jest, że założenie protestu z powodu nieprzyjęcia wekslu zwalnia posiadacza od obowiązku przedstawienia wekslu do zapłaty i od protestu z powodu niezapłacenia. Jest to konsekwencyą poprzednio omówionej zmiany, bo skoro już na podstawie protestu, z powodu nieprzyjęcia można w drodze regresu domagać się zapłaty, to zbędnem byłoby przedstawiać znowu trasatowi weksel do zapłaty i zakładać w razie odmowy protest.

Nie potrzeba zupełnie przedstawiać wekslu do zapłaty ani zakładać protest z powodu niezapłacenia w razie wdrożenia postępowania układowego lub ogłoszenia upadłości. W innych wypadkach można żądać regresu tylko na podstawie protestu.

Termin do zawiadomienia poprzednika o nieprzyjęciu lub niezapłaceniu przedłużony został z 2 dni na cztery dni, ale tylko dla posiadacza wekslu; indosanci winni zawiadomienie to wysłać swym poprzednikom w ciągu 2 dni. Zawiadomienie uskutecznić można w jakikolwiek sposób, niekoniecznie piśmiennie, kto zaniedba notyfikacyi nie traci praw z wekslu, ale odpowiada za szkodę, wyrządzoną przez swoje niedbalstwo.

Jeżeli wystawca zwolnił od zakładania protestu, wówczas posiadacz wekslu sam ponosi koszty protestu.

Prowizya komisowa przy regresie wynosi jedną szóstą proc. a nie — jak dotychczas — jedną trzecią proc.

W razie regresu przed płatnością należy potrącić dyskonto od sumy wekslowej.

Nowe prawo wekslowe uwzględnia siłę wyższą, która zachodzi wówczas, jeżeli nieprzezwyciężone przeszkody nie pozwalają na przedstawienie wekslu albo na założenie protestu w odpowiednim czasie. W takim razie czasokresy te przedłużają się aż do ustania przeszkody, jednakże posiadacz wekslu winien bezzwłocznie zawiadomić o takiej przeszkodzie swego indosanta. Jeżeli siła wyższa trwa dłużej niż 30 dni po płatności, a przy wekslach za okazaniem dłużej jak 30 dni po zawiadomieniu, wówczas można żądać zapłaty w drodze regresu **bez przedstawienia weksla do zapłaty i bez protestu.** Z postanowień tych może posiadacz wekslu korzystać jednakże tylko w razie przeszkód objektywnych (np. przerwanie komunikacyi, wojna itp.) a nie w razie przeszkód czysto osobistych po swojej stronie.

(Dokończenie nastąpi)

Dr. B. Seiden.

Uznanie Asquitha dla żyd. pracy odbudowawczej w Palestynie.

Jerozolima. (ŻAT) B. angielski premier i przywódca liberałów p. Asquith, który bawi obecnie w Palestynie, odwiedził żydowską kolonię „Balfuria" założoną dla uczczenia imienia twórcy deklaracyi Balfoura, lorda Balfoura. Asquith **wyraził swoje najwyższe uznanie dla żydowskiej pracy odbudowy w Palestynie.**

—ogo—

Rab. Kuck u Balfoura.

Londyn. (Tel. wł.) Podczas pobytu w Londynie odwiedził rab. Kuck lorda Balfoura, któremu podziękował w serdecznych słowach za jego deklaracyę i udzielił błogosławieństwa. (Jak donosiliśmy, rabin Kuck, głowa federacyi „Mizrachi" został onegdaj przyjęty przez Króla angielskiego. Red.).

„Hijas" zajmie się emigracyą do Palestyny.

Podróż dyrektora „Hijasu" w Europie, Lewina Epsteina do Palestyny stoi w związku ze stworzeniem organizacyi celem poparcia emigrantów, których krewni nie mogą sprowadzić do Ameryki ze względu na ograniczenie, a którzy chcą się osiedlić w Palestynie.

Zarząd palestyński stwierdza liczne fałszerstwa w memoryale arabskim.

Jak już donosiliśmy ogłosił zarząd palestyński oświadczenie, w którem zaprzecza kategorycznie oskarżeniu, zawartemu w memoryale arabskim do Ligi narodów. Oświadczenie zajmuje się wyczerpująco memoryałem i analizuje go dokładnie. Wszystkie kwestye sporne, wyliczone w memoryale były — jak wiadomo — poruszone w sprawozdaniu sir Herberta Samuela na posiedzeniu komisyi mandatowej Ligi narodów. W obecnem sprawozdaniu wskazuje Zarząd palestyński na 13 fałszywych zarzutów w memoryale, dotyczących imigracyi żydowskiej posiadłości ziemskich itd.

W związku z tem oświadczeniem wystosowała egzekutywa nacyonalistów arabskich zapytanie co stało się z memoryałem, na który dotąd nie nadeszła odpowiedź.

B. min. Rosenbaum u sir Herberta Samuela

Do Jerozolimy przybył b. minister do spraw żydowskich na Litwie dr S. Rozenbaum, który został przyjęty przez Wysokiego Komisarza Palestyny sir Herberta Samuela. W rozmowie z dr Rozenbaumem, Herber Samuel wykazał wielkie zainteresowanie dla życia politycznego i ekonomicznego Żydów na Litwie.

Doroczna konferencya syonistyczna w Austryi.

29. listopada otwarto we Wiedniu konferencyę syonistów austryackich. Do prezydyum konferencyi wybrano dra Friedmana. Po wyborach do poszczególnych komisyi złożył sekretarz organizacyi dr. N. M. Gelber generalne sprawozdanie z pracy organizacyi syonistycznej w Austryi. Ze sprawozdania tego warto przytoczyć następujące cyfry. Do dyrektoryum Keren Hajessod w Londynie wysłała Organizacya syonistyczna w Austryi w roku sprawozdawczym 4292 funtów szterlingów. Suma ta jest o 55 procent wyższa od sumy zebranej w roku ubiegłym na rzecz „Keren Hajessod". Centrala Żydowskiego Funduszu Narodowego we Wiedniu wysłała w tym samym czasie sumę 2,872 funtów szterlingów do centrali jerozolimskiej. Akcya Żydowskiego Funduszu Narodowego postępuje pomyślnie naprzód. Od 1 stycznia 1920 roku do 31 października 1924 roku załatwiło palestyńskie biuro we Wiedniu 15,000 interesentów. Były to emigranci dla których Wiedeń był punktem wyjścia lub punktem przejściowym w podróży do Palestyny. Za pośrednictwem organizacyi syonistycznej w Austryi a z inicyatywy P. L. D. C. zakupiono ziemię za 9,000 funtów szterlingów. Organizacya udzielała pomocy chalucom. Także i praca kulturalna organizacyi prowadzona przez żydowskie towarzystwo szkolne wydała pomyślne wyniki.

—o-o—

DROBNE WIADOMOŚCI ŻYDOWSKIE.

NADRABINI ANGLII, FRANCYI I AUSTRYI BĘDĄ OBECNI PRZY OTWARCIU INSTYTUTU ŻYDOWSKIEGO W PALESTYNIE. Nadrabin Anglii dr Herz, nadrabin Francyi, dr Izrael Lewi, nadrabin Wiednia dr Chajes udadzą się z wiosną przyszłego roku do Palestyny celem wzięcia udziału w otwarciu instytutu dla wiedzy żydowskiej przy uniwersytecie jerozolimskim.

„Żydowscy" komuniści przeciw teatrowi hebrajskiemu i żydowskiemu.

Zagłada hebrajskiej sceny w Moskwie. — Jewsekcya rozpoczyna kampanię.

Moskwa. (ŻAT.). Komisarz dla spraw oświaty w Rosyi sowieckiej Łunaczarski wydał rozporządzenie, na mocy którego, hebrajski teatr w Moskwie „Habima" zostaje skreślony z listy teatrów państwowych. Już od dłuższego czasu prowadzi „Jewsekcya" walkę zaciętą z „Habimą", dążąc do skreślenia jej z listy państwowych teatrów, pragnąc w ten sposób odebrać jedynej hebrajskiej scenie w Rosyi sowieckiej te przywileje, któremi cieszą się teatry państwowe. Dotąd wszelkie interwencye „Jewsekcyi" napotykały na opór ze strony rosyjskich sfer rządzących i nawet samego Łunaczarskiego. Obecnie jednakże usiłowania „Jewsekcyi" odniosły zamierzony skutek i „Habima" pozbawiona została dalszej możliwości egzystencyi.

* * *

Moskwa. (ŻAT.) Żydowscy komuniści rozpoczęli obecnie kampanię przeciwko żydowskiemu teatrowi w Moskwie. Przyczyną ataku jest wystawienie sztuki, w której doparują się komuniści żydowscy tendencyi antyrewolucyjnej.

VI. Konferencya chaluców Małopolski we Lwowie

Otwarcie i pierwszy dzień obrad.

(Od naszego korespondenta).

Wśród uroczystego nastroju, przy śpiewie „Techezkny" Bialikowskiej, otwiera p. Stock, imieniem ustępującego Merkazu konferencyę. W słowach niewyszukanych i prostych wspomina o pracy ubiegłym okresie, który znamionowała myśl bezpośredniej realizacyi w osobistem życiu idei palestyńskiej.

W długim łańcuchu powitań oficyalnych zabrali głos reprezentanci Wszechświatowego Związku Młodzieży, delegat Merkazu Chalucowego w Warszawie, reprezentanci „Hechalucu" ukraińskiego, Egzekutywy Organizacyi Syonistycznej, Frakcyi Parlamentarnej i Hitachdutu Komitetu Centr. „Ezry", Waad Poejl Hiachdutu wschodnio- małopolskiego, Centralnego Komitetu „Keren Hajessod", Centrali Krajowej Keren Kajemeth l'Izrael, Tarbuthu i. t. d.

Na szczególne wyróżnienie zasługuje powitanie p. Lewkowicza, robotnika z Ejn Charod. „Widzę, mówi — w dzisiejszych chalucach godnych następców Bilujczyków i bezimiennych bohaterów, szomrów palestyńskich, którzy krwią własną zadokumentowali swe przekonania. Wierzę, że z pośród Was wyjdą ci, którzy godnie podejmą dalszą walkę i nie ugną się w znojnym trudzie.

W imieniu bratniej organizacyi chalucowej w Ukrainie mówił p. Efes o krwawych prześladowaniach, na jakie są syoniści w Rosyi narażeni. Zebranie oddało hołd jęczącym w turmach braciom chalucom w Rosyi i podniosło protest uroczysty przeciw prześladowaniom ruchu syonistycznego w ogólności, a w szczególności organizacyi chalucowej w Rosyi.

Do prezydyum weszli m. i. dwaj delegaci z zach. Małopolski, a to: z Tarnowa, i p. Schorr (Kraków).

Z kolei przystąpiono po wyborze komisyi do sprawozdania ustępującej Centrali. Naogół skonstatować należy, że mimo pozorów nie postąpiła praca Merkazu w tej mierze, jak tego wymagała chwila obecna. Z poza słów sprawozdania, niezbyt obfitującego w faktyczny materyał statystyczny wyzierał fakt, że przed rokiem po ustąpieniu dawnej Centrali, w organizacyi było pod wielu względami lepiej, aniżeli po pracy tegorocznego kierownictwa. Co do ośrodków pracy przygotowania fachowego stan jest nawet gorszy, aniżeli był on przed rokiem. To, co pozostawił Merkaz dawny, to zostało teraz w części rozbudowane, względnie samo się zwiększyło. I tak liczy obecnie organizacya około 1500 zarejestrowanych chaluców i chalucoth wobec blisko tysiąca, jaki to stan istniał gdy obecny Merkaz obejmował kierownictwo i ster organizacyi. W pracy zatnało poświęcano uwagi organizowaniu zach. Małopolski, która pracować musiała o własnych siłach niejednokrotnie zbyt nikłych. W międzyczasie odbyło się 12 okręgowych konferencyi, a jeden Zlot w lipcu we Lwowie, w którym wzięło udział blisko 500 chalucim. Odbył się też okręgowy Zjazd zach. Małopolski we Krakowie.

W dziedzinie hachszarah nie powstały poza dawnemi placówkami nowe ośrodki pracy, poza Domem Chalucowym we Lwowie i w Tarnopolu. Zorganizowano 22 grup rolniczych, które pracowały w czasie sezonu letniego na roli. Alijah wzmogła się niebywale. Wyjechało w roku sprawozdawczym 165 chalucim i 36 chalucoth do Erec Izrael z Galicyi. W dziedzinie pomocy finansowej wielkie zasługi położyła „Ezra", komitet opieki nad chalucami i emigrantami palestyńskimi, która zebrała w okresie sprawozdawczym sumę niespełna dziesięciu tysięcy dolarów w całej Małopolsce, z czego tylko drobny ułamek niestety przypada na zachodnią jej połać!), czem przyczyniła się walnie do umożliwienia pracy w dziedzinie hachozarah, a w szczególności wzmożonej aliji do kraju.

Rozwija się bardzo ożywiona debata generalna. Mowcy, którzy w niej do chwili, w której piszę list wzięli udział, krytykują bardzo ostro ustępujących członków C. K. za ich zaniedbania w dziedzinie organizacyjnej i kulturalno-wychowawczej. W szczególności podnosi delegat krakowski p. Icchak Schorr w uważnie wysłuchanem przemówieniu, żądanie zach.-małopolskiej organizacyi, streszczające się w postulacie zasadniczej sanacyi stosunku Centrali do pracy w Krakowie i zapowiada nawet wysnucie daleko idących konsekwencyi w razie trwania dotychczasowego stanu rzeczy. Obecny na konferencyi delegat z Palestyny p. Giladi stwierdza, że ostatnio obniżył się poziom chalucu małopolskiego, co przypisuje napływowi niepożądanego często elementu do organizacyi. Należy przystąpić do usilnej pracy nad wychowaniem pokolenia chalucowego, gdyż nie chodzi nam o liczbę emigrantów, ale o ich jakość.

P. Jaari z Erec Izrael żąda pogłębienia momentu współpracy w organizacyi, czego brak dotąd odczuwano. Inni mowcy wysuwają żądanie uzdrowienia organizacyi i podniesienia jej na wyższy poziom kulturalny przez przyciągnięcie niebacznie odepchniętych kierowników.

O dalszym, niezmiernie ciekawym, a miejscami burzliwym przebiegu dyskusyi, która się przeciągnęła do północy i referatach napiszę w najbliższym liście.

J. Teitelbaum.

NADESŁANE.

Za rubrykę tę redakcya nie odpowiada.

WPanu Drowi Adolfowi Schwarzbartowi specjaliście chorób uszu, gardła i nosa w Krakowie, przy ulicy Starowiślnej 4, składam tą drogą najserdeczniejsze podziękowanie za sumienne i bezinteresowne wyleczenie mnie z ciężkiej choroby.

1331 **G. Brandsdorferówna.**

Odczyt Asza.

W niedzielę rano odbył się zapowiadziany odczyt Asza w sali „Warszawy". Sala była przepełniona do ostatniego miejsca, a setki ludzi odeszły bez biletu. Ale i przy tej sposobności musimy zwrócić uwagę aranżerom, że nie zdołali należycie utrzymać porządku. A i publiczność nasza bardzo wiele pozostawia do życzenia. Zamiast zaopatrzeć się wcześnie w bilety, wdarła się przemocą na salę i uniemożliwiła w ten sposób utrzymanie porządku.

O godz. 12 zagaił odczyt przew. Tow. „Miłośników Sztuki Żydowskiej" w Krakowie p. Sz. F. Freund krótkiem przemówieniem, w którem dał wyraz radości, że może powitać u siebie tak drogiego gościa. Następnie udzielił głosu redaktorowi dr. Kanferowi, który dał krótką charakterystykę Asza jako pisarza. Asz zrósł się z literaturą żydowską, a rozwój Asza jest równocześnie rozwojem literatury żydowskiej.

Po przemówieniu Dr. Kanfera zabrał głos — Szalom Asz. Przywitała Go burza oklasków. Po uciszeniu się publiczności mógł dopiero wielki pisarz rozpocząć swoje przemówienie. Z rozrzewnieniem wspomniał te lata, kiedy był w Krakowie. Tu w Krakowie zaznajomił się z St. Witkiewiczem, Wyspiańskim, Żeromskim. Były to czasy, kiedy stawiał dopiero pierwsze kroki i szukał swej drogi. Następnie snuje szan. prelegent bardzo ciekawe i głębokie refleksye na temat starej literatury hebrajskiej. To, o czem marzył Mickiewicz, by książki jego zawędrowały pod zwykłe strzechy, stało się u Żydów rzeczywistością. Każdy Żyd miał u siebie bibliotekę, a gdy uderzała w żydostwo fala prześladowań, ratował przedewszystkiem bibliotekę. Każdy Beth—Hamidrasz to była publiczna biblioteka. A żyła ta literatura jak wogóle całe żydostwo ideą bezwzględnej sprawiedliwości. Żydostwo nigdy nie było zwolennikiem zasady, że sprawiedliwość jest czemś względnem, zależnem od interesów ojczyzny, chwili, stosunków. Zawsze wierzyło, że sprawiedliwość musi zwyciężyć i w tem właśnie spoczywa tajemnica historyi żydowskiej, siła tych męczenników, którzy w imię, „Kidusz Haszem" szli na męczeński stos. Te same idee przejęła literatura młodo-żydowska, która stała się czynnikiem nacyonalizującym szerokie warstwy.

Po pauzie odczytał Asz cudowną nowelkę o emigrantach żydowskich w Ameryce. Nowelka ta, prześwietlona głębokiem współczuciem, wywarła wielkie wrażenie.

Z teatru im. J. Słowackiego

„Spadkobierca", komedya w 3 aktach A. Grzymały-Siedleckiego. Reżyser T. Trzciński.

W walce o zdobycie sceny jest „Spadkobierca" poważnym sukcesem p. Siedleckiego. W dotychczasowych jego próbach i usiłowaniach scenicznych przeważał element farsy, farsy bardzo w dodatku zaktualizowanej, i żyjącej tylko chwilą. Gdy ta aktualność chwili spłowiała, także i farsa, u nas „krotochwilą" przezwana traciła rumieniec życia i zejść musiała z repertuaru. W „Spadkobiercy" borykają się jeszcze krotochwila z duchem komedyi, a w ostatecznym rezultacie otrzymaliśmy komedyę okupioną rozmaitemi ustępstwami na rzecz krotochwili. Patronował tej komedyi wielki Fredro którym w chwili koncepcyi Siedlecki się zajmował, dlatego oddycha to dzieło atmosferą, szczerze polską, prześwietlone jest humorem niewyszukanym, dobrodusznym, często rubasznym ale zawsze szczerym i pogodnym.

Farsowym jest sam pomysł: Obawa gospodyni dworu szlacheckiego, którego spadkobierca długie lata przepędził w Ameryce, skąd wraca trochę schłopiały, spracowany i na pozór „demokratyzmem" podszyty. Ta odmienność typu jest jednakowoż tylko pozorna, gdyż tkwi w tym spadkobiercy rodowej szlachty rogaty szlachcic, który budzi się z uśpienia, gdy chłopi chcą go zmusić do ustępstwa. Farsą też zalatuje rywalizacya matki z córką — o serce jaśnie pana dziedzica, motyw, który w „Spadkobiercy" uległ znacznej modyfikacyi, bo córka, młodziutka harcerka nie chce się dziedziczoni odwzajemnić miłością i woli „kiepać" harcerską biedę, niż jaśnie-państwo. W przeprowadzeniu udało się jednak autorowi przenieść na scenę parę kapitalnych, doskonale zaobserwowanych postaci, które dopomogły elementowi komedyi do walnego zwycięstwa. Taki Siekierka starszy, wieczny malkontent, ciągle reformujący świat i społeczeństwo lub też galerya starych gospodyń, rezydentek na dworze szlacheckim, lub ta budystka, tak umiejętnie wyzyskująca konstelacyę na makwszyskie te typy mają w sobie dużo żywotności i trafnie pochwyconej prawdy życiowej. Wreszcie

KRONIKA.

Kraków, 3 grudnia

Wynik wyborów na konferencyę tarnowską.

We czwartek odbyło się zebranie szeklowców miasta Krakowa, na którem wybrano jako delegatów na zjazd krajowy w Tarnowie: pp. Dr. Laub Abraham, Dr. Pilzer Samuel, Dr. Liebeskind Samuel, Honigwachs Beer, Wachsmam Abrahama, Abeles Emanuel, Mgr. Lewkowicz Jakób, Mgr. Salpeter Leon, Dr. Kerner Zygm., dr. Bader Jan, Mgr. Krieger Alfred, Rosner Leopold, Stern Jakób, Hirsch Emanuel, Dresner Emil, Kalmus Adolf, Treller Emanuel, Frant Jakób, Ohrenstein Juda, Müller, Weinberger Aron.

Prócz tego wchodzą w skład konferencyi członkowie Egzekutywy i Rady Centralnej.

—o-o—

— **DROŻYZNA WZROSŁA O 4.27 PROCENT.** Komisya lokalna dla badania zmian kosztów utrzymania przy województwie krakowskiem stwierdziła na posiedzeniu w dniu wczorajszym odbytem, iż koszta utrzymania rodzin pracowniczych wzrosły w Krakowie w miesiącu listopadzie br. o 4.27%.

— **POTANIENIE MĄKI.** W ostatnich dniach zaznaczyła się na rynku zbożowym w Krakowie wydatna zniżka cen mąki. Przeciętna cena 100 kg mąki żytniej 65 proc. wynosi 36.50 do 37 złotych, podczas gdy do niedawna wahała się między 39 a 40 złotych. W dniu wczorajszym biuro aprowizacyjne magistratu otrzymało liczne propozycye na krupno mąki chlebowej w cenie 36 do 37 złotych za 100 kg. Również oferowano magistratowi kupnu pszennej mąki amerykańskiej (luksusowej) po 55 zł za 100 kg. oraz najładniejszej mąki rumuńskiej po 56 złotych. Wobec spadku cen mąki oczekiwać należy również potanienia pieczywa.

— **WIZYTATORZY SZKOLNI.** Jak się dowiadujemy, mianowanemu niedawno wizytatorowi szkolnemu b. dyr. gimn. w Nowym Targu Jakóbowi Zachamskiemu, powierzono następujące gimnazya państwowe: w Mielcu, w Nowym Sączu (I), w Chrzanowie, w Gorlicach, w Nowym Targu, w Tarnowie (I), w Bochni, w Brzesku, w Wieliczce, w Myślenicach, oraz w Krakowie (I., II, III., IV). Z gimnazyów prywatnych: Dąbrowa koło Tarnowa, Grybów, Kraków (ks. Misyonarzy, pryw. żeń. im. Heleny Kaplińskiej, gimn. Valezyanów), Nowy Sacz (żeńskie), Tarnów (im. Orzeszkowej), Oświęcim (koedukacyjne miejskie), Ropczyce (męskie I.), oraz Wieliczka (żeńskie).

W miesiącu styczniu nastąpi nowy przydział zakładów szkolnych wizytatorom po zamianowaniu nowego wizytatora. Na okręg krakowski urzęduje w kuratoryum szkolnem dwóch wizytatorów (1 vacat) dla gimnazyów, dwóch dla szkół powszechnych, jeden dla szkół dokształcających i jeden dla seminaryów nauczycielskich. Nadto zastępca kuratora naczelnik wydziału prezydyalnego kuratoryum, dr Polak ma prawo wizytowania wszystkich zakładów szkolnych w całym okręgu.

— **RUCH TELEFONICZNY Z AUSTRYA** Dyrekcya poczt w Krakowie komunikuje: Z dniem 1 grudnia br. zaprowadza się w dozwolonych relacyach w ruchu telefonicznym z Austryą wezwania pewnych osób do rozmów telefonicznych (avis d'appel telephonique) t. zn. zgłaszający rozmowę wymienia nazwisko osoby z którą życzy sobie mówić. Wezwanie jest ważne do godziny 12tej następnego dnia. Opłata za wezwanie jest jednolitą i wynosi bez względu na rodzaj zgłoszonej rozmowy 1 fr. 50 ct.

— **PRZEDŁUŻENIE WYSTAWY ZWIERZĄT DOMOWYCH.** Wczoraj w dalszym ciągu wystawa drobiu, gołębi i psów odwiedzana była przez tłumy mieszkańców Krakowa i młodzież szkolną, dla której zarząd wystawy obniżył cenę wstępu na 25 groszy przy odwiedzaniu wystawy w grupach. Ze względu na olbrzymie zainteresowanie wystawą, komitet przedłużył termin jej otwarcia o jeden dzień, tj. do środy. Wystawa zamknięta zostanie nieodwołalnie dziś, we środę o godzinie 7 wieczór.

— **CENY TARGOWE** w dniu wczorajszym były następujące: Nabiał 1 litr mleka zbieranego 28—30 groszy, niezbieranego 35 do 40 gr. śmietany słodkiej 60—65 gr, kwaśnej 1.60—2 zł, 1 kg masła 4,50—5 zł, sera 90 gr. do 1 zł, kopa jaj 12.50—13 zł, jajo 22 do 23 gr. **Drób:** kura 4—6 zł, kaczka 4—5 zł, gęś 6—9 zł, indyk 8—12 zł, perlica 7—8 zł, **Owoce:** 1 kg jabłek krajowych 60 gr do 1 zł, zagranicznych 1.40—1.60 zł, gruszek krajowych 80 gr do 1.60 zł, orzechów 1.80 zł. **Jarzyny:** 1 kg. ziemniaków 11 do 12 gr, buraków 18 do 22 gr, marchwi 12 do 15 gr, kapusty 10 gr, kalarepy 25 gr, pietruszki 1 do 1.40 zł, czosnku 1.50—2 zł, chrzanu 1.50 do 2 zł, kalafior za sztukę 80 gr do 1.50 zł.

— **FAŁSZYWY KOMISARZ MAGISTRATU.** Policya aresztowała Andrzeja Łazarskiego, bednarza (lat 49) zamieszkałego przy ul. Krasickiego l. 3. Łazarski podając się za urzędnika magistratu przedsięwziął w tym charakterze rewizyę we fabryce śledzi Izaaka Fugenhutta przy ul. Krakusa l. 6 i zamierzał firmę tę przez wprowadzenie w błąd narazić na szkodę.

— **NIEPOŻĄDANY KLIENT.** Józef Aron Singer, właściciel składu futer przy ulicy Grodzkiej l. 18 doniósł, iż dnia 1 bm. przed południem przyszedł do jego składu nieznany mężczyzna, rzekomo celem zakupu perskich skórek i podczas ich oglądania skradł 20 sztuk, łącznej wartości 1000 złotych. Właściciel spostrzegł się na czas, odebrał skradziony towar, lecz złodzieja nie zdołał przytrzymać.

— **NIEBEZPIECZNY PACYENT.** Doniesiono do policyi, że d. 22 ub. m. zbiegł z zakładu prof. Bujwida pacyent Skalski Stanisław (lat 8) rodem z Nowego Sącza i dotąd nie powrócił.

— **POŻAR W ASTORYI.** W poniedziałek wieczór wybuchł pożar w kawiarni „Astorya“ przy plantach Dietlowskich z powodu nieostrożnego porzucenia zapałki przez jedną ze służących na łatwo zapalne przedmioty, jak wosk, benzyna i inne. Pożar, oprócz spalenia firanek i innych znajdujących się w pobliżu rzeczy, nie wyrządził znaczniejszej szkody. Ogień ugasili domownicy przed przybyciem straży pożarnej.

— **UJĘCIE ZBIEGA.** Organa policyi krakowskiej aresztowały niejakiego Antoniego Barana szofera, który zbiegł w miesiącu wrześniu br. z 3 innymi osobnikami z więzienia sądu okręgowego w Nowym Sączu.

Celem uniknięcia przerwy w wysyłce pisma prosimy o bezwłoczne odnowienie prenumeraty na miesiąc grudzień

Dziś zapadnie wyrok w procesie przeciw dyr. Wandzlowi.

Wczoraj podjęta została w krakowskim sądzie okręgowym karnym po poniedziałkowej przerwie rozprawa przeciw b.dyrektorowi banku Romanowi Wandzlowi, oskarżonemu o zbrodnię sprzeniewierzenia i oszustwa. Przesłuchani zostali dalsi dwaj świadkowie odwodowi dopuszczeni przez trybunał na wniosek obrońcy dra Goldblatta. Świadek Szpraukowa, b. urzędniczka banku zeznawała w sprawie notowań na koncie drugiej emisyi, zaś świadek Marcinkowa, siostra obwinionego, podała, że Wandzel od czasu wyjazdu do Ameryki wspierał rodzinę posyłając dolary w łącznej ilości kilku tysięcy.

Następnie znawcy bankowości dyr. Walczak i dyr. Przybylski złożyli dodatkowe oświadczenie w odpowiedzi na szczegółowe pytania trybunału i obrony. W oświadczeniu swem podkreślają znawcy, że kwota 42 tysięcy dolarów obliczona została w przybliżeniu przez przerachowanie kolejnych wpłat Wandzla na kapitał akcyjny według kursu dnia. **W podobny sposób obliczone konto prywatne oskarżonego wraz z kontem wpłat na drugą emisyę daje kwotę 80 tysięcy dolarów.**

Na przesłuchaniu protokolanta, który spisywał śledztwo sądowe rozprawa została zamknięta, poczem przemawiał prokurator **dr Schwarz**, przedstawiając wyniki rozprawy i żądając ukarania oskarżonego. Po prokuratorze zabrał głos pierwszy zastępca strony poszkodowanej adw. dr **Ujejski**, poczem przewodniczący odroczył posiedzenie sądowe do dnia dzisiejszego. Dziś nastąpią **wywody drugiego zastępcy poszkodowanych dra Rychlewskiego, oraz obrońców dra Klimeckiego i dra Goldblatta. Wyrok oczekiwany jest dziś w godzinach popołudniowych.**

sama harcerka dodaje tej sztuce aromatu wiośnianej młodości i w niemałej mierze ratuje zagrożoną ciągłymi podkopami farsy pozycyę komedyi.

Zagrano „Spadkobiercę“ z troskliwością i mistrzowskiem wycieniowaniem szczegółów. Zawdzięczamy to przedewszystkiem p. Chmielewskiemu, który zagrał tytułową rolę. Każdy występ tego artysty świadczy o bujnym talencie i o zdolności przemiany. Jego Obierzyński ze „Spadkobiercy“ jest w pierwszym akcie zmęczonym człowiekiem który szuka szczęścia, ale pod tą maską nieśmiałości wyczuwamy pokłady niespożytej energii. Umiejętnie przeprowadzone są te przejścia między jednym stanem a drugim, przyczem artysta rozporządza wyrazistą mimiką i zdolnością charakteryzacyi.

Drugiem cackiem kunsztu aktorskiego był chłop Ćwierciak p. Mierczyńskiego. Doskonałe sylwetki stworzyły też panie, a zwłaszcza p. Bednarzewska i p. Klońska-Sauerowa, miłą wielce harcerką była p. Zaklicka. Z ról męskich wrył się jeszcze w pamięć p. Jednowski jako starszy Siekierka.

Przyznaję jednak otwarcie, że wolę powieść „Samosęki“ niż „Spadkobiercę“, ale o powieści napiszę wkrótce osobno. M. K.

Z sali koncertowej.

Jean Gerardy. — V. koncert symfoniczny.

Nieznany tu czelista Gerardy posiada kilka zalet, szczególnie wielki, śpiewny ton i dobrą mechanikę prawej ręki (staccatto i spicatti); lewa nie zawsze pewna nie wszędzie może się poszczycić czystą intonacyą, a jej technika nie [illegible] wirtuozowskich ani w szybkości ani dokładności. O artyzmie tego czelisty nie można nic pewnego powiedzieć już choćby ze względu na wybór takiej lichoty, jak waryacye Boellmanna i innych nudnych a tkliwych utworów, które uniemożliwiały spokojne wysłuchanie koncertu do końca.

Pożegnalny koncert Berdjajeffa zamienił się w serdeczną zasłużoną owacyę publiczności i orkiestry dla sympatycznego dyrygenta. Do wielu przyczyn tej wdzięczności przybyła na ostatek jeszcze jedna: zaznajomienie nas z większym utworem współczesnej muzyki, z III. symfonią Scriabina. Dzieło to składające się z trzech części następujących bez przerwy po sobie (45 minut) przedstawia się stylowo jako połączenie zasad muzycznych dotychczasowych z nowoczesnemi; obok wielu szczegółów opartych ściśle na tonacyi i trójdźwiękach z kadencyami i silnie zarysowanemi melodyami roi się od dźwięków powstałych wskutek równoległego prowadzenia kilku głosów bez względu na tworzące się z tego harmonie i na przełamanie granic jednej tonacyi. W orkiestrze tego rodzaju technika mniej uderza ucho niż na jednym instrumencie, a wrażenie zwłaszcza w forte jest nadzwyczajne, pełne i soczyste, aczkolwiek trudno za pierwszym razem połapać się w intencyach autora i odszukać myśl przewodnią w tak trudnym do wykonania utworze. Technicznie nie wszystko było i mogło być tak przygotowane jak tego wymagają trudności tej symfonii; cieszymy się jednak z tej bardzo ciekawej znajomości, conajmniej tyle wartającej, co ciągłe powtarzanie innych rosyjskich utworów. ha.

—o-o—

— POPOŁUDNIOWE DANCINGI JUTRZENKI. Sekcya tennisowa Jutrzenki urządza w niedzielę dnia 7 bm. w Sali Starego Teatru

Z TEATRU, LITERATURY I SZTUKI.

— **Z BAGATELI.** Dzisiaj po raz ostatni na przedstawieniu wieczornem ukaże się wesoła farsa Arnołda i Bacha „Wstydliwy hulaka“ z pp. Kolman, Stępowską, Dobrzańskim, Fertnerem w głównych rolach.

Najnowsza komedya Savoira, która obecnie stanowi jedną z atrakcyi teatralnych w Paryżu, ukaże się w Bagateli we czwartek 4 bm. Reżyseryą tej nowości kieruje p. Ryszard Wasilewski, a główne role powierzone zostały pierwszorzędnym siłom Bagateli pp. Bruczowej, Ordyńskiej, Wesołowskiemu, Zbuckiemu, Szyndlerowi, Meinie, Fertnerowi i innym.

Dyrekcya Bagateli chcąc dać jaknajszerszym sferom inteligentnej publiczności możność zapoznania się z tą interesującą nowością, utrzymuje nadal ceny popularne, przy większych jeszcze udogodnieniach, zniżkowych.

Znana tancerka p. Nina Dolińska po powrocie z zagranicy, gdzie uzyskała wielkie powodzenie, ukaże się publiczności krakowskiej po raz pierwszy w akcie III-im „Welkej księżny i chłopca hotelowego“ w tańcach rosyjskich.

— **JAN KUBELIK**, słynny artysta świata, uznany swojego czasu za czarodzieja skrzypiec i Paganiniego XX. wieku, da się słyszeć w Krakowie tylko jeden raz, a to w piątek, 5 bm. w St. Teatrze. Koncert tego rozgłośnego artysty obudził w naszem mieście tak niebywałe zainteresowanie, że większa część biletów została już rozchwytana.

— **KONCERT NA DWA FORTEPIANY**, w wykonaniu świetnych pianistek: Meli Feljks i Maryi Zimmermann, odbędzie się w niedzielę, 7 bm. i będzie wyjątkowem zdarzeniem artystycznem w naszem mieście.

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO

Środa: „Spadkobierca“.

Czwartek: popoł.: „Krzyżacy“, wiecz. „Idyota“.

BAGATELA

Środa: „Wstydliwy hulaka“.

Czwartek: „Wielka księżna i chłopiec hotelowy“ (premiera).

TEATR OPERETKA „NOWOŚCI“

Środa: „Cnotliwa Zuzanna“.

Czwartek: „Marietta“.

REPERTUARY KIN KRAKOWSKICH

Warszawa: II. Serya „Quo Vadis“. W roli głównej E. Jannings.

REDUTA: „Miasto rozkoszy“, w 10 wielkich aktach. W gł. roli Mozżuchin i Lisienko.

NOWOŚCI: „Koenigsmark“.

WANDA: „Ta, która nie tańczy“. Dramat życiowy w 6 aktach.

SZTUKA: „Królowa niewolników“ w 2 seryach 12 aktach.

UCIECHA I ZACHĘTA: „Tragedya Domu Habsburgów“. Film rewelacyjny, 2 serye, 14 aktów.

Ze sportu.

Ślizgawka na boisku Makkabi. Ruchliwy zarząd Makkabi nie pozwala na spoczynek. Zaledwie ukończyły się rozgrywki footbalowe, już poczyniono adaptacye na boisku, celem urządzenia ślizgawki, która będzie największą w Polsce. Przestrzeń obejmuje około 3.000 m kw., a więc całe boisko footbalowe. Na środku boiska wystawiono lampy, tak, iż ślizgawka będzie czynną do późnej nocy. Szatnie zostały przystosowane do warunków zimy, ustawiono piece i zaopatrzono we wszelkie wygody. Fachowi kierownicy będą udzielali lekcyi jazdy. Łyżwy będzie wypożyczał klub.

Polityka w sporcie. Ze zbliżającemi się wyborami do magistratów wzmaga się robota przygotowawcza niektórych politykorobów którzy chcąc sobie zapewnić mandaty, grają na najniższych instynktach niedoświadczonych młodych klubów i organizują front antyżydowski. Sądzimy, iż poważne kluby nie pójdą na lep pięknych słówek.

Jubileusz Makkabi zapowiada się imponująco. Codziennie napływają zgłoszenia z całego kraju i zagranicy; liczne kluby nie mogąc wziąć osobiście udziału, nadesłały telegramy z życzeniami i piękne upominki. W bankiecie wezmą udział reprezentanci władz politycznych, komunalnych, sportowych klubów i działaczy sportowych. Również wielu członków klubu zarezerwowało miejsca na bankiecie.

Węgry

Budapeszt, MTK—Kispesti 2:0 (1:0), FTC—Vasas 1:1 (1:1), III. Kör—BTC 1:1, UTE—Uniwersytet 4:0 (2:0), Nemzeti—Zuglo 2:0 (0:0).

Czechy

Praga, Slavia—Wacker (Monachium) 4:0 (1:0), DFC—CAFK 3:0 (1:0), Viktorya Žižkov—Rapid (Praga) 10:1 (4:0), Meteor VIII.—Czechoslovan 1:2 (0:2), Slavoj VIII.—Liben 4:1 (3:0), Vrsovice—Uniwersytet 9:1 (4:0).

Berno, Blue Star—Wiener Sportklub 2:0 (2:0), Židenice—Mor. Slavia 3:0 (2:0).

Preszburg, PAC—Ligeti 1:0, Bratislava—Vas 2:0

Niemcy

Norymbergia 1 FK. Nürnberg—FN. Nürmberg 4:0.

Fürth Spo. Fürth—Schwaben Ulm 4:0.

Pforzheim, Pforzheim—Mühlburg 4:0.

Hamburg, Hamburger Spo.—Wandsbeck 8:1.

Berlin, Spo. Spandau— Union Oberschöneweide 2:1.

Belgia

Berschott—Racing 6:0, White Star—Anderlecht 0:3 Standars—Antverp 1:1, Racing GB—Brugge 0:0.

Anglia

I. Liga: Birmingham—Liverpool 5:2, Bolton W—Westham 5:0, Burnley—Bury 4:0, Cardif—Arsenal 1:1, Leads United—Nots For. 1:1, Sunderland—Aston Villa 1:1.

II. Liga: Chelsea—Bradford City 3:0, Clapton Orient—Burnssley 0:0.

Szkocya

Aberdeen—Kilmarwok 1:0, Quecus Park—Johnstol 2:2.

Z KRAJU.

Akcya „Rozwoju“ przy poparciu władz.

Pięć milionów Żydów w Polsce z łaski... „Rozwoju“.

Błażowa. (Kor. wł.) Na murach naszego miasteczka rozlepiono afisze następującej treści:

Oddział rzeszowski „Rozwoju“ urządza dnia 30. 11, w niedzielę po Sumie w sali w Kółku na górny (!) Błażowy (!) (Czy nie byłoby lepiej uczyć się pisać poprawnie po polsku, niż podburzać ludność?! Red. N. Dz.) Wiec rozwojowy. Polacy i Polki! Gospodarze i gospodynie. Cały ludu Polski! prosimy o liczny udział celem zaznajomienia się z niebezpieczeństwem, jakie grozi nam i Państwu Polskiemu z strony blisko 5 miljonowego (sic!!) żydostwa.

Towarzystwo rozwoju życia narodowego w Rzeszowie.

Plakat taki wylepiono na budynku Urzędu miejskiego, a policya miejska ogłosiła publicznie na rynku, że odbędzie się bardzo ważny wiec, dotyczący katolików.

W ten sposób autonomiczne władze przykładają oficyalnie rękę do podburzania ludności chrześcijańskiej przeciw Żydom.

Urząd statystyczny zdziwi się zapewne, że z łaski Rozwoju jest w Polsce 5 miljonów Żydów. Ale gdy trzeba wichrzyć, to wolno i kłamać. Gdy będzie chodzić o prawa Żydów, ten sam Rozwój zmniejszy ilość Żydów do połowy.

Byle interes szedł. To się zowie „obywatelska“ robota. Ludność żydowska naszego miasteczka, w zgodzie żyjąca z ludnością chrześcijańską z uzasadnionym lękiem spogląda na tę akcyę podburzania łatwo zapalnych, bo bezkrytycznych elementów wiejskich.

Co na to właściwe Starostwo i Województwo lwowskie?

Policya miejska oczywiście w takich warunkach nie ma czasu na tropienie zbrodniarzy, którzy obrabowali Markusa Szepsa i usiłowali włamać się do tut. rabina Spirera, skoro zajęta jest — agitacyą Rozwoju.

Akcya Keren Hajessod na prowincyi.

Z Sanoka donoszą o wielkim sukcesie akcyi Keren Hajessod, kierowanej przez p. Finkielsztajna, delegata Centrali K. H. w Warszawie. Szereg zebrań ludowych, na których p. Finkielsztajn wyświetlił położenie żydostwa i pracę nad odbudową Palestyny, zjednał gorące sympatye ludności żydowskiej Sanoka dla idei odrodzenia Erec Izrael. Praktyczne rezultaty akcyi są nadzwyczaj pomyślne.

P. Finkielsztajn znajduje się obecnie w Rymanowie, gdzie prowadzi akcyę Keren Hajessod stąd wyjeżdża do Berdyczowa, a następnie do Gorlic.

WYBORY DO KASY CHORYCH W JAROSŁAWIU

Jarosław. (Kor. wł.) Lista żydowska przy wyborach do tut. Kasy chorych odniosła zwycięstwo. Dokładne wyniki podam dopiero jutro. Udział wyborców dochodził do 90 proc. Brutalność agitacyi endeckiej przekraczała wszystko, na co dotąd zdobyło się to stronnictwo.

ZGON Prof. J. WILCZKOWSKIEGO. We Lwowie zmarł dr Józef Wilczkowski, profesor Wydziału Lekarskiego na uniwersytecie lwowskim. Zmarły położył zasługi na polu zwalczania gruźlicy.

PRZEGLĄD GOSPODARCZY

Sytuacya strejkowa i handlowa w Łodzi.

(Od naszego korespondenta).

Łódź, 1 grudnia.

Dzień dzisiejszy rzucił pewien promień nadziei na ciężką sytuacyę. Rząd porzuciwszy dotychczasowe stanowsko obserwatora, zawezwał do siebie wojewodę łódzkiego p. P. Garapicha. Wynikiem konferencyi był wyjazd do Łodzi głównego inspektora pracy inż. Klota oraz dyrektora dep. przemysłowego w min. przem. i handlu, inż. Dąbrowskiego, którym powierzono misyę, pośredniczenia w zatargu. O godz. 11'20 rozpoczęła się pierwsza konferencya w gmachu województwa bez konkretnego wyniku.

Po zagajeniu konferencyi dyr. Klot przedstawił poglądy rządu na istotę obecnego zatargu. Ostateczny wynik konferencyi jest jeszcze nieznany, gdyż pertraktacye rozpoczną się dopiero po konferencyi z przedstawicielami strejkujących włókniarzy, która wyznaczona jest na godz. wieczorowe. Po wysłuchaniu opinii stron zainteresowanych odbędzie się wspólna narada z udziałem przedstawicieli sfer rządowych, przemysłu i robotników celem uzgodnienia postulatów obu stron.

W samej sytuacyi strejkowej daje się zauważyć ostrzejszy ton po stronie robotników. Wobec nieustępliwości przemysłowców rozważana jest sprawa zaostrzenia bezrobocia: cały personel dotychczas jeszcze czynny zostałby z zakładów przemysłowych wycofany za wyjątkiem strażaków. W związku „Praca“ (NPR.) sprawa ta została już zadecydowana, natomiast związki klasowe rozstrzygną na zebraniu delegatów, które odbędzie się w dniu dzisiejszym. Zainteresowanie strejkiem w całym kraju jest ogromne; w chwili obecnej znajduje się w Łodzi większa część przywódców robotniczych oraz specyalni wysłannicy prasy całej niemal Polski.

Poseł Ziemięcki wygłosił na zgromadzeniu niezwykle ostre przemówienie, domagając się, by Bank Polski cofnął kredyty przemysłowcom, by zyskać w ten sposób decydujący wpływ na przemysłowców.

Naszem zdaniem stanowisko posła Ziemięckiego jest niesłuszne, gdyż kredyty w Banku Polskim są stosunkowo do zapotrzebowania tak nikłe, że ewentualne odebranie ich nie miałoby najmniejszego wpływu na sytuacyę strejkową.

Sytuacya handlowa jest nadal bez zmiany nie tylko w handlu hurtownym ale też w detalu były stosunkowo małe obroty. Te same wiadomości nadchodzą z prowincyi. Popyt na towary zimowe ustał prawie w zupełności, natomiast nadal odczuwa się brak tak zwanej tyki szajblerowskiej i Widzewskiego madrytu oraz płócien obrusowych.

M. Wr.

—o-o—

KONWERTOWANIE POŻYCZEK PAŃSTWOWYCH. Konwertowanie pożyczek państwowych dawnych emisyj na pożyczkę konwersyjną złotową dobiega końca. Wymiana obligacyj odbywać się będzie tylko do dnia 31 grudnia, poczem za niewymienione obligacye urząd pożyczek państwowych wypłacać będzie jedynie równowartość w złotych w relacyi 1.800,000 mk = 1 złoty.

Urząd pożyczek państwowych dokonywa konwersyi z dużym nakładem pracy, gdyż w ciągu niespełna trzech miesięcy załatwił ca

przeszło 60,000 interesantów. Według rachunku urzędu do wymiany pozostanie jeszcze około 40 procent amitowanych pożyczek, których posiadacze o tyle będą bez trudności załatwieni przez urząd pożyczek państwowych, o ile nie będą zwlekali z wymianą dawnych obligacyj na obligacye pożyczki konwersyjnej do ostatniej chwili.

OPŁATY WIZOWE CZESKIE przyjmuje Konsulat czesko-słowacki tylko w walucie polskiej, a nie w czeskiej.

Zniesienie opłat od wywozu jaj zagranicę.

Sin Warszawa. (Telefonem). Komitet ekonomiczny rady ministrów na posiedzeniu z dnia 1 grudnia obradował nad sprawą opłat wywozowych jaj. Uznano, że ceny jaj na rynku krajowym dochodzą do cen zagranicznych. Wobec reglamentacyi przywozu i wywozu ustanowionej w myśl ustawy o obrocie towarowym postanowiono zgodnie z intencyą ustawodawcy nie nakładać ceł od wywozu jaj.

W dalszym ciągu omawiano organizacyę biura badania cen.

Dyskusyi nie ukończono.

Z giełdy krakowskiej.

Kraków, 2 grudnia.

Tendencya dla akcyj mocniejsza, silniejsze zwłaszcza Siersza górnicza i Chodorów.

Po giełdzie robiono: Nobel 1.75—1.80, Krosno 0.28, Jaworzno 16.25 pł. bez transakcyj.

Waluty: N. Jork 5.18 i trzy czwarte czek, Londyn 24.10—24.25, Amsterdam 209, Zurych 100.75—100.80, Wiedeń 7.34, Praga 15.77.

Akcye bankowe, handlowe i przem.:

	Transakcye	
	2 XII.	1 XII.
Polski Bank Przem. I-VII	0·32—0·34	0·32—0·33
Bank Hipoteczny	0·55	—
Bank Małopolski	—	0·32
Ziemski Bank Kredyt.	0·15	0·15—0·16
Powszechny Bank Kred.	—	—
Bank Komercyalny I—IV	—	—
Bank Zw. Sp. Zarobkow.	—	6·00
Polskie Tow. Handl.	0·33	0·32—0·33
Handl. Sp. akc. „Impex"	—	—
„Firma" Mag. Jawornicki	—	0·73—0·75
Tow. han. Bracia Rolniccy	—	—
„Polski Glob"	—	—
Żegluga Polska	—	0·15
Zieleniewski I—IV	10·70	10·00—10·25
H. Cegielski, Poznań	0·51—0·55	0·52—0·54
Parowozy I—V.	—	0·34
„Automotor" fabr. samoch.	—	—
„Ziemiasz" fabr. masz. roln.	—	—
Modrzejewskie Zakł. G. H.	—	—
„Trzebinia" żel.	0·67	0·65—0·70
Zakłady amunic. „Pocisk"	—	—
„Górka" fabryka cementu	16·20	16·25
Sierszańskie Zak. Gór. S. A.	5·25—5·40	4·90
„Tepege" Tow. dla prz. gór.	2·65—2·70	2·55—2·65
Polska Nafta	0·64—0·66	0·66
„Pokucie" Naft. Sp. akc.	—	—
„Oikos" T. A.	—	—
„Strug" Przem. drzewny I.	—	0·80
„Pezet" Powsz. zakł. bud.	—	—
Syndykat koszyk. Kraków	—	—
Fabr. przet. ż. w Trzebini	—	—
„Azot" I—IV.	—	—
„Agrochemia"	—	—
„Krakus" Przemysł spiryt.	0·73—0·75	0·75—0·76
Fabr. cukru w Chodorowie	5·40—5·50	5·25
Cukrownia Chybie I.	6·60—6·70	—
M. Piasecki	—	1·35—1·45
Fabr. porcel. w Ćmielowie	—	0·53—0·55
Elektr. w Sierszy I-IV	0·25	0·22—0·24
B. W. Nitmojowski	—	—
Fabr. kapeluszy w Myślen.	—	—

Giełda warszawska z dnia 2 b. m. (PAT) Cyfry w złotych. Dolary Stanów Zjedn. tranz. 520 bony złote 098 pożyczka złota 600—610 milionówka 075 pożyczka dolarowa 335.

Czeki: Belgia tranz. 2613 Holandya tranz. 209·85 Londyn tranz. 2413½ Nowy Jork tranz. 518½ Paryż tranz. 2855 Praga tranz. 1565 Szwajcarya tranz. 100·30 Wiedeń tranz. 735 Włochy tranz. 2265.

Giełda warszawska z dnia 2 b. m. (PAT) **Akcye.** Cyfry w złotych. Bank Małopolski Kraków ——— Bank Przemysłowy Lwów ——— Bank Zw. Sp. Zar. Poznań 600—600 Puls ——— Wild ——— Cukier Warszawa 295—300—295 Cegielski 052—052 Ursus 140 Parowozy 032—035—038 Zawiercie 1825 Żegluga ——— Polska nafta ——— Siła i Światło 050—049 Ćmielów ——— Starachowice 195—189—190 Pocisk 120 Zieleniewski 1010 Żyrardów 21—20 Chodorów 500—520

Giełda wiedeńska z dnia 2 b. m. (PAT) **Dewizy.** Amsterdam 23650 Zagrzeb : Belgrad 1034 Berlin 16875 Bruksela 3549 Budapeszt 9500 Bukareszt 354 Chrystiania 10300 Kopenhaga 12400 Londyn 330000 Madryt 9680 Medyolan 3079 Nowy Jork 70935 Paryż 3912 Praga 2134 Sofia 517 Sztokholm 18930 Warszawa 13600—13700 Zurych 13715 Dolary 70460 Belgijskie 3505 bułgarskie 504 duńskie 12160 marki niemieckie 16700 angielskie 328200 francuskie 8870 holenderskie 28300 włoskie 3050 jugosłowiańskie 1029 norweskie 10260 polskie 13530—13670 rumuńskie 348 szwedzkie 18720 szwajcarskie 13680 hiszpańskie 9560 czeskie 2117 węgierskie 9320 tureckie 36000.

Papiery lokacyjne. Austr. renta kor. 6200, renta lutowa 7200, losy tureckie ———, Bodenkredit 255000, austr. zakł. kred. 179000, koleje austr. 485100, Kolej połudn. 61600, Alpiny 395000.

Zieleniewski 147.000 Silesja 18100 Galicja 1,450.000 Siersza 72000. Bank Małopol. 5600 Bank hipot. 8500 Portland cement 360.000.— Nafta 206000. — Browary lwowskie 138.000 Tepege 38—40½.

Lwów, 2. 12 PAT. Giełda akcyjna, Bank hipot. 0.60, bank przemysłowy 0.34—0.33, bank ziemski kred. 0.14—0.17, browary 9.60—9.70, Chodorów 5.35—5.40, Cegielski 0.58—0.56, Rakszawa 2.45—2.50, Siersza elektr. 0.24—0.25, Siersza górnicza 5—5.20, Tepege 2.40, Sole 3.70—3.65, Ćmielów 0.56—0.57, Lokomotywy 0.42, Ojkos 2.35—2.30, Parowozy 0.32—0.33, Pezet 0.25.

Stan wojenny w Estonii.

Stłumienie ruchu komunistycznego.

Tallin, 2. 12 PAT. Wczoraj popołudniu zebrał się parlament na posiedzenie nadzwyczajne dla zatwierdzenia zarządzeń przedsięwziętych przez rząd wobec akcyi komunistów. Na posiedzeniu przemawiał prezydent ministrów, który oświadczył, że wobec zorganizowanych napadów dokonanych przez bandy trzeciej międzynarodówki w całym kraju został proklamowany stan wojenny, a pełnia władzy wojskowej została skoncentrowana w rękach generała Laidonera, który otrzymał nadzwyczajne pełnomocnictwa.

Następnie złożył parlamentowi sprawozdanie generalisimus Laidoner. Jak wynika z jego słów zaatakowali komuniści przedewszystkiem gmach ministerstwa wojny, rzucając bomby. Prawie równocześnie został zaatakowany sztab 10 pp. gdzie zabito trzech oficerów w czasie snu. Potem zaatakowano w sposób gwałtowny za pomocą granatów ręcznych szkołę wojskową, gdzie zamordowano wartownika kadeta a inny kadet został śmiertelnie raniony. Również zabity został dowódca straży pałacu rządowego. Jedna z band wtargnęła do gmachu będącego siedzibą prezydenta. Szereg granatów ręcznych rzucono też na dom zamieszkany przez byłego ministra spraw wewnętrznych. Na dworcu kolejowym zabito kilku urzędników kolejowych. Grupę oficerów bez broni idących do szkoły wojskowej zrewoltowani komuniści napadli rozebrali i rozstrzelali. Inne bandy zajęły gmachy policyi i telegrafu oraz aerodrom wojskowy, gdzie dwa samoloty zmuszono do odlotu do Rosyi. Jeden z tych samolotów wylądował następnie w okolicy Narwy. Chwilowo komuniści zajęli także trzy komisaryaty policyjne. Więzienia nie udało się im zająć.

Ogółem zabitych zostało 19 osób, w tej liczbie 5 oficerów. Raniono około 40 osób.

Do chwili obecnej aresztowano 60 komunistów. Poza stolicą komuniści usiłowali tu i ówdzie wysadzić w powietrze tory kolejowe. Pod Tallinem jeden most jest nieznacznie uszkodzony i będzie naprawiony jeszcze w dniu dzisiejszym. W chwili obecnej spokój i porządek na ogół już przywrócono, jakkolwiek pewne podniecenie panuje jeszcze nadal w pewnych kołach. Schwytani sprawcy napadów zostali postawieni przed sąd wojenny.

Po sprawozdaniu generała Laidonera izba jednogłośnie uchwaliła nadzwyczajne pełnomocnictwa dla rządu i zaaprobowała ogłoszony stan wojenny oraz zamianowała generała Laidonera generalismusem.

Spokój w Estonii.

Tallin, 2. 12 PAT. W całej Estonii panuje najzupełniejszy porządek. Na granicach państwa oraz na morzu spokój nie został zakłócony. 20 buntowników skazanych przez trybunał wojenny na śmierć zostało rozstrzelanych w ciągu nocy.

Dwa ważne wypadki we Włoszech

Okólnik Mussoliniego i obrady opozycyi.

Rzym, 2. 12 PAT. W tutejszych kołach politycznych głównie są omawiane dwa fakty, a mianowicie okólnik Mussoliniego do kół faszystowskich, zawierający surowy nakaz przestrzegania spokoju i porządku publicznego oraz narady opozycyjne w Medyolanie. Okólnik Mussoliniego uważany jest w pewnych kołach za istotne położenie kresu dotychczasowym gwałtom i aktom przemocy ze strony faszystów. Okólnik premiera zupełnie bezstronnie objektywnie i jasno wykazuje wszystkie błędy co do taktyki i co do zasadniczego stanowiska faszystów i przestrzega przed powtórzeniem tych błędów. Okólnik stanowi niejako nowe hasło rzucone faszystom w kierunku wkroczenia na drogę legalną i powstrzymania od wszelkich kroków nielegalnych. Co się tyczy obrad opozycyjnych w Medyolanie, to stanowią one nowe wyrażenie votum nieufności względem obecnego rządu. Opozycya w dalszym ciągu obstaje przy swojem twierdzeniu, że rząd obecny jest niezdolny do przywrócenia porządku i spokoju wewnętrznego. Bądź co bądź należy podkreślić, że obrady opozycyjne w Medyolanie toczą się za zezwoleniem rządu, który o tyle zabezpieczył spokój obradom, że wydał zawczasu zarządzenia w celu niedopuszczenia do zakłócenia spokoju publicznego. Obecny zjazd opozycyi jest pierwszym tego rodzaju zjazdem, wolno mniemać, że ten pierwszy akt rządowy nacechowany daleko posuniętą tolerancyą wobec stanowiska opozycyi jest już rezultatem ostatniej mowy Mussoliniego w izbie deputowanych.

PRZEWODNIK HANDLOWY i PRZEMYSŁOWY.

Wózki dziecięce „Brennabor"
Zastępstwo:
S. H. Wettstein, Kraków, Szpitalna 5. Te . 4216

Bieliznę prof. Jaegera i wszelkie inne trykotaże:
L. MARGULIES (Z. Mahler) **Kraków**
ulica Grodzka L. 17, (róg pl. WW. Świętych)
Istniejący od r. 1875 — znany największy skład towarów pończoszniczych, bielizny, konfekcyi damskiej i dziecięcej.

Satyny francuskie na podszewki w wielkim wyborze poleca
Breit i Nowomiast, Kraków, Stradom 23. Tel. 2222. Rok zał. 1905. **hurtownie i częściowo!**

CHLORODONT

OBUWIE marki **DALMO** oryg. Goodyear Welt w jakości i trwałości niedościgniona. Hurtownie **COHN i LIEBESKIND** Kraków, Gertrudy 26

Artykuły gosp.
Urządzenia kuchenne, domowe i różne nowości
A. SATTLER
GERTRUDY 24.
Tel. 4162. Tel. 4162

M. G. Nowomiast
Kraków, Wolnica 8. Tel. 2115
żelazo, stal i narzędzia rzemieślnicze.

DELIKATESY
Wojciech Olszewski
Kraków, Mały Rynek
poleca masło deserowe najlepszej jakości, sery krajowe i zagr. Sardynki francuskie, włoskie i portugalskie. Ocet winny, węgorz marynowany. Pstrągi i inne marynaty rybne. Codziennie świeża próba pewnych każdego z jakości.

Natana Katznera Synowie
Kraków, Krakowska 32. Tel. 2403
polecają śledzie, sardynki, konserwy rybne i sery

FORTEPIANY
Z. RABA NAST.
Kraków, ul. św. Anny 3
fortepiany i pianina firm światowej sławy.

FUTRA
Jakób Löffler, ul. Starowiślna 10. Pracownia futer przyjmuje wszelkie roboty w zakres kuśnierstwa wchodzące.

Futer największy wybór w doborowym gatunku po niskich cenach poleca firma:
ANTONIEGO TRĄBKI Syn
Kraków, ul. Szewska L. 12.
Telefon 3464.

GALANTERYA
S. Gutter i A. Brenner
Kraków, Dietla 36.
polecają hurt. w wielkim wyborze zabawki dziecięce oraz ozdoby na drzewka.

MAKS BECKMAN
Kraków, Stradom 27
poleca trykotaże prof. Dra Jaegera oraz kalosze i śniegowce szwedzkie.

Henryk LEIDNER i Ska
Kraków, Stradom 6
poleca hurtow. i częściowo włóczki wszelkiego rodzaju

Towary galant., pończochy, trykotaże, bielizna Berety, kalosze, śniegowce itp. Simon Ohrenstein, Kraków, Dietlowska 45.

A. Wachsman
Kraków, Krakowska L. 7,
poleca hurt. na sezon zimowy trykotaże i galant. wełnianą.

JEDWABIE
DOM MODY
S. SPIRA
Grodzka 4, Tel. 2265.
Hurtownie i częściowo.

I. H. Wächter, Kraków
sprzedaż detaliczna Floryańska 31
sprzedaż hurtowna Miodowa 1
poleca towary zagr.; materye wełniane, jedwabie, płótna, zefiry itd. — Ceny konkurencyjne

KAPELUSZE
Pierwsza Krakowska Fabryka Kapeluszy Słomkowych i Filcowych S. Wiener, ul. Krowoderska 73, Telefon Nr. 4115 i 4153.

KORALE
Dżety, korale, perły
H. Oppenheim i Syn
Kraków, STRADOM 13
Telefon 4218

KONF. DZIECIĘCA
Modele zagraniczne, mniejsze męskie i damskie, pończochy poleca **Markfeld, Kraków, Senacka 9.**

Manufaktura
GRODZKA 42
SKŁAD SUKNA
CELNIK i KRISCHER
Telef. 3219. Kraków.

S. Lustbader, Kraków
pl. Dominikański 4. Tel. 1370
Fabryczny skład sukna, kamgarnów i szewiotów ang., bielskich i łódzkich.
Ceny fabryczne.
Sprzedaż hurt. i detaliczna

Maurycy Sternberg, Sienna L. 1. Wielki wybór manufaktury, specyalnie kamgarnów bielskich

HIRSCH i ADOLF EDER
SKŁAD SUKNA
Kraków, pl. Dominikański 2. Tel. 2257.

Leon Braciejowski
poleca:
PŁASZCZE i KOSTYUMY
Grodzka L. 5.

ADOLF BRACIEJOWSKI
poleca 2807
płaszcze i kostyumy
Kraków, ul. Grodzka L. 4.

MEBLE
Meble stylowe luksusowe, biurowe, dekoracye wnętrz poleca M. Pleszowski, Kraków, Mały Rynek 2, Telefon 4186.

Stylowe, luksusowe
etc. **S. MANNE,** Kraków
Szpitalna L. 6. Tel. 4074.
Rok zał. 1880.

MASZYNY
Maszyny do pisania i telefony „Royal" Floryańska 49, Telefon 1577.

NARZĘDZIA
Piły (Laubsäge) i przybory do tychże jakoteż wszelkie narzędzia rzemieślnicze poleca najtaniej! Salomon Nattel, Kraków, ul. Agnieszki 10. Telefon Nr. 4232.

PAPIER
S. Neuman, Dietla 55. Tel. 1019
poleca po cenach fabrycznych tapety, bibułę, krepę, pozłótkę, obrazki itd.

Grünspan & Gerber
fabr. skład papieru i tektur
Plac Nowy 7. — Tel. 4400

PORCELANA
Porcelanę, kryształy, szkło i lampy poleca:
H. Statter Kraków
Grodzka L. 39.

SZKŁO
Pierwsza małopolska fabryka zwierciadeł i szlifiernia szkła Sp. z ogr. odp. Kraków, Grodzka 60, Telef. 4078 i 4225, poleca szyby i lustra szlifowane po cenach przystępnych.

LUSTRA meblowe,
LUSTRA galanteryjne
SZKŁA szlifowane poleca tanio wytwórnia luster
Bracia Kalmus, Kraków, **Starowiślna 69.** Tel. 2152.

SPEDYCYA
Cracovia Sp. transportowa Biuro spedycyjne ul. Grodzka 60, Tel. 4078.

Langer i Nadel
Kraków, ul. Zielona 3.
Ekspedycye, cło, ubezpieczenie, inkaso.
Odds. wiedeński: Brüder Wermann, Langer & Nadel, Wien II., Obere Donaustrasse 103.

TAPICER
B. Hammer, Kraków, Stradom 23, przyjmuje wszelkie roboty i przeróbki. Robota pierwszorzędna, warunki dogodne. 2419

WÓDKI
Pierwszorzędne wódki, likiery, rumy, koniaki i wina poleca: A. ROSE, Kraków, Sienna 2, Rynek 5 Telefon Nr. 24

WĘGLE
Węgiel śląski, krajowy i dąbrowiecki dostarcza wagonowo Polska Spółka Węglowa, ul. Andrzeja Potockiego L. 8. Tel. 4075.

ŻELAZO
Skład żelaza
i artykuły metalowe
S. SATTLER
Kraków, Stradom 16

Wełny i włóczki
w największym wyborze poleca
E. Horowitz, Kraków, ul. Szewska L. 11.

OJA PARFUMERIE — PARIS
Józef Lax i Syn, Kraków, Zwierzyniecka 6

FORTEPIANY PIANINA, FISHARMONIE
SKŁAD **HELENA SMOLARSKA**
KRAKÓW, ULICA SZEWSKA L. 9. — Telefon 43.. Sprzedaż na raty do 8 miesięcy. Wybór olbrzymi.

FUTRA! Pierwsza i największa hurtownia w Polsce **FRÖHLICH i Ska** Dom komisowo-handlowy FUTRA!
Adres telegr.: **Fröhlichko Kraków.** KRAKÓW, UL. STANISŁAWA L. 7. — Tel. 4563.

FUTRA **Pierwsza i największa hurtownia w Polsce JÓZEF PEISSNER** FUTRA
Własna garbarnia. Największy wybór skór baranich, zagranicznych, a mianowicie: siedmiogrodzkich, bułgarskich i jugosłowiańskich.
Centrala: **Kraków,** Krakowska 4. — Tel. 2120 i 4552. — Filie: **Kraków,** Grodzka 60 i **Lipsk,** Nordstrasse 19

Prezydyum Gminy izrael. w Krakowie ogłasza
KONKURS
1) Na posadę drugiego ordynatora na oddziele umysłowo-chorych;
2) na posadę ordynatora przy ambulatoryum dla chorób nerwowych w szpitalu Gminy izraelickiej w Krakowie.
Podania z odpisem dyplomu i curriculum vitae wnosić można do dnia 15 grudnia 1924 r. do dziennika podawczego Gminy izraelickiej w Krakowie.
W Krakowie, 1 grudnia 1924 r.
Dr Rafał Landau.

Do pielęgnowania umysłowo chorego
15-letniego chłopca (do wyjazdu na wieś)
potrzebny jest młody człowiek,
posiadający pewną dozę inteligencyi. Pierwszeństwo ma osoba, która już piastowała podobną posadę. — Oferty skierować do Będzina, skrzynka pocztowa Nr. 9.

Drobne ogłoszenia.

Praktykanta(ki) poszukuje do sklepu zagar. jubilerskiego Leon Brüll, Starowiślna 29

Poszukuję samodzielnej korespondentki (Żyd.) polsko-niem. ze stenografią na cały dzień lub kilka godz. Zgłoszenia do biura dziennikow. Gertrudy 33 2448

Stow. Rękodzielników „Szomer-Emunah"
kupi Torę
zupełnie nową
Zgłoszenia:
Chiel Salamon, prezes Brzozowa L. 9 między godz. 1—3 popoł. 1352

Poszukuje się biegłej stenografistki
polsko-niemieckiej.
Zgłoszenia pod „Stradom" do Adm. N. Dz.

Fabryka wódek i likierów „WYSKOK" w Bielsku
specyalność **„Marquis"** wspaniały likier
sprzyjający trawieniu. Nalewki owocowe:
Morelówka, Wiśniówka, Pomarańczówka

Lampy elektryczne biurowe na szafki, wiszące, salonowe najtaniej. Wytwórnia Inż. Jastrzębskiego, ul. Sławkowska 30, I p. Tel. 2048

„Pomocnika" z działu galanteryjno-bławatnego z najlepszemi referencyami z praktyką w sobotę poszukuje się. Zgłosz. Kirschner, Karmelicka 10.

Beczki żelazne wszelkich pojemności poleca ze składu
HIL. BADIAN, Lwów, Janowska 24.

Fortepiany Pianina
meble stylowe, luksusowe i biurowe
poleca po niskich cenach i na dogodnych warunkach
S. Kluza nast. Szymon Grubner
w Rzeszowie, Bernardyńska L. 9.
Telefon Nr. 68.

Nakładem Gal. Sp. Wydawn. Red. Nacz. Ign. Schwarzbart; Red. odpow. Jakób Freund. Nowa Drukarnia Dziennikowa, Orzeszkowej 6